

بِناَمِ خُدا

آیین‌نامه شناسایی و پشتیبانی از اختراعاتی برگزیده کشور

مقدمه

به منظور ایجاد محیطی مناسب برای پرورش استعدادهای فناورانه کشور و رونق فضای ابتکار و خلاقیت و در اجرای اقدام‌های ۵-۲ و ۶-۲ از سند راهبردی کشور در امور نخبگان، اختراعاتی برگزیده کشور مطابق مفاد این آیین‌نامه شناسایی و پشتیبانی می‌شوند.

ماده ۱: تعاریف‌ها

برای رعایت اختصار، تعاریف‌های زیر در این آیین‌نامه رعایت می‌شود:

الف. بنیاد: منظور بنیاد ملی نخبگان است.

ب. بنیاد استانی: منظور هر یک از بنیادهای نخبگان استان‌های کشور است.

ج. اختراع: منظور هر یک از محصولات فکری مشمول قانون «ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری» (موضوع مصوبه مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۳۸۶/۱۱/۲۳) است.

د. مخترع: منظور هر یک از اشخاص حقیقی یا حقوقی است که به لحاظ قانونی و بنا به اعلام مراجع رسمی، صاحب اختراع شناخته می‌شود.

ه. رویداد: منظور هر یک از جشنواره‌ها، مسابقه‌ها، نمایشگاه‌ها و موارد مشابه است که به ارزیابی اختراعات می‌پردازد.

و. نهاد توانمندساز: منظور هر یک از نهادها و دستگاه‌هایی (مانند پارک علم و فناوری، مراکز رشد و جهاد دانشگاهی) است که در فرایند پشتیبانی از اختراعات نقش دارد.

ماده ۲: هدف

هدف از شناسایی اختراعاتی برگزیده، توانمندسازی آنها به منظور رسیدن به محصولی دانش‌بنیان، ایجاد بازار برای آنها، تکمیل چرخه ملی نوآوری و تبدیل دارایی‌های فکری به ثروت است.

ماده ۳: اختراعاتی برگزیده

بنیاد همه ساله تعدادی از اختراعاتی کشورهای را در سه سطح زیر شناسایی و برای هر یک، فرایند توانمندسازی ویژه‌ای را طراحی می‌کند:

- الف. اختراعاتی سطح ۳ (نوپدید): برگزیده از میان اختراعاتی ثبت شده در مراجع رسمی و حائز ویژگی‌های ماده ۴
- ب. اختراعاتی سطح ۲ (نورست): برگزیده از میان اختراعاتی سطح ۳ و حائز ویژگی‌های ماده ۵
- ج. اختراعاتی سطح ۱ (نوشکفت): برگزیده از میان اختراعاتی سطح ۲ و حائز ویژگی‌های ماده ۶

ماده ۴: اختراعاتی سطح ۳ (نوپدید)^۱

الف. شناسایی: این دسته از میان اختراعاتی ثبت شده رسمی و از مسیر برگزاری رویدادهای معتبر مانند: جشنواره‌های مختلف ابداعات، اختراعات و ابتکارات و بر اساس معیارهای زیر شناسایی می‌شود:

- الف - ۱. میزان تازگی اختراع در سطح ملی و بین‌المللی
 - الف - ۲. طول عمر فناوری حاصل از اختراع
 - الف - ۳. آثار اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ناشی از به‌کارگیری اختراع
 - الف - ۴. قابلیت ورود به بازار و ارزش افزوده اقتصادی و اجتماعی حاصل از تجاری‌سازی اختراع
- تبصره: تشخیص مصادیق رویدادهای معتبر بر عهده بنیاد است.

ب. پشتیبانی: به منظور هدایت اختراعاتی سطح ۳، تسهیلات توانمندساز زیر به آنها اعطا می‌شود:

- ب - ۱. جایزه نقدی به منظور تقدیر از مخترع برگزیده
- ب - ۲. تسهیلات مالی برای مواردی نظیر: تأسیس شرکت در زمینه اختراع و استقرار اولیه در مراکز رشد و پارک علم و فناوری با هدف تبدیل شدن به شرکتی دانش بنیان (نوپا)، تدوین نسخه تجاری‌سازی، کسب مجوزها و استانداردها، آشنایی با فرایند جذب سرمایه و بازاریابی و موارد مشابه
- ب - ۳. لحاظ امتیاز در آیین‌نامه «پشتیبانی از فعالیت‌های علمی و فرهنگی دانشجویان مستعد تحصیلی کشور»^۲ برای مخترع
- ب - ۴. لحاظ امتیاز در آیین‌نامه «شناسایی و پشتیبانی از دانش‌آموختگان برتر دانشگاهی» برای مخترع
- ب - ۵. اعطای تسهیلات فرهنگی - رفاهی به مخترع

۱. موضوع اصلاحیه هیئت‌امنای بنیاد ملی نخبگان در تاریخ ۱۳۹۵/۴/۹.

۲. حسب مصوبه هیئت‌امنای بنیاد ملی نخبگان در تاریخ ۱۳۹۷/۵/۱۰، نام آیین‌نامه تغییر یافته است.

ماده ۵: اختراعات سطح ۲ (نورست)^۱

الف. شناسایی: این دسته از میان اختراعات سطح ۳ که صاحبان آنها موفق به «تأسیس شرکتی نوپا» در زمینه اختراع مورد نظر شده و

مسیر توانمندسازی را با موفقیت طی کرده باشند، بر اساس معیارهای زیر شناسایی می‌شود:

الف-۱. دستیابی به نسخه تجاری سازی اختراع به منظور توجیه فنی و اقتصادی آن

الف-۲. کسب مجوزها، تأییدیه‌ها و استانداردهای داخلی و خارجی

الف-۳. میزان پیشرفت در تشکیل شرکت مرتبط با اختراع

الف-۴. میزان پیشرفت اختراع در زمینه سرمایه‌یابی و بازاریابی

تبصوه: اختراعاتی ثبت شده در مراجع معتبر بین‌المللی (به تأیید بنیاد)، به عنوان اختراع سطح ۲ محسوب می‌شوند.

ب. پشتیبانی: به منظور هدایت اختراعات سطح ۲، تسهیلات توانمندساز زیر به آنها اعطا می‌شود:

ب-۱. جایزه نقدی به منظور تقدیر از مخترع برگزیده

ب-۲. اعتبار تجاری سازی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری برای تحقق مواردی نظیر: کمک به رشد شرکت نوپا، ثبت

بین‌المللی اختراع، میزان پیشرفت در زمینه تولید انبوه، کسب مجوزها و استانداردهای مرتبط، تسهیل فرایند نمونه سازی

محصول (نیمه صنعتی)، آغاز فرایند تجاری سازی و موارد مشابه

ب-۳. بهره‌مندی از امکان جذب دانش‌آموختگان برتر مشمول جایزه شهید تهرانی مقدم در شرکت تأسیس شده (مطابق مقررات

بنیاد)

ب-۴. لحاظ امتیاز در آیین‌نامه «پشتیبانی از فعالیت‌های علمی و فرهنگی دانشجویان مستعد تحصیلی کشور»^۲ برای مخترع

ب-۵. لحاظ امتیاز در آیین‌نامه «شناسایی و پشتیبانی از دانش‌آموختگان برتر دانشگاهی» برای مخترع

ب-۶. اعطای تسهیلات فرهنگی - رفاهی به مخترع

تبصوه ۱: چنانچه مخترعی قبل از شناسایی اختراع به عنوان اختراع سطح ۳ (نوپدید)، شرکت مرتبط با اختراع را تأسیس کرده باشد،

با پیشنهاد نهاد توانمندساز و بنیاد استانی (در صورت دارا بودن معیارهای اختراع سطح ۲) و تأیید نهایی بنیاد ملی می‌تواند

از تسهیل بند ب-۲ در همان سطح ۳ (نوپدید) بهره‌مند شود.

۱. موضوع اصلاحیه هیئت‌امنای بنیاد ملی نخبگان در تاریخ ۱۳۹۵/۴/۹.

۲. حسب مصوبه هیئت‌امنای بنیاد ملی نخبگان در تاریخ ۱۳۹۷/۵/۱۰، نام آیین‌نامه تغییر یافته است.

تبصره ۲: به آن دسته از مخترعان برگزیده‌ای که اختراع آنان به دلیل ثبت اختراع در مراجع بین‌المللی (موضوع تبصره ذیل بند «الف از ماده ۵») به سطح ۲ ارتقا پیدا کرده است، صرفاً در صورت تأسیس شرکت مرتبط با اختراع ثبت شده (به تأیید بنیاد استانی)، تسهیلات مندرج در بندهای «ب-۲» و «ب-۳» اعطا می‌شود؛ در غیر این صورت باید مسیر توانمندسازی اختراع-های سطح ۳ (نوپدید) به سطح ۲ (نورست) را طی کنند.

ماده ۶: اختراع‌های سطح ۱ (نوشتافت)^۱

الف. شناسایی: این دسته از میان اختراع‌های سطح ۲ که صاحبان آنها موفق به تأسیس شرکت دانش‌بنیان شده و مسیر توانمندسازی را با موفقیت طی کرده باشند، بر اساس معیارهای زیر شناسایی می‌شود:

- الف-۱. تولید و فروش محصول یا فروش حق استفاده از اختراع
- الف-۲. جذب سرمایه‌گذار برای تولید انبوه و ارائه مدل سرمایه‌گذاری
- الف-۳. کسب مجوزها، تأییدیه‌ها و استانداردهای داخلی و خارجی
- الف-۴. میزان پیشرفت اختراع در ایجاد و توسعه بازار
- الف-۵. میزان رشد شرکت تأسیس شده

ب. پشتیبانی: به منظور هدایت اختراع‌های سطح ۱، تسهیلات توانمندساز زیر به آنها اعطا می‌شود:

- ب-۱. جایزه نقدی به منظور تقدیر از مخترع برگزیده
- ب-۲. تسهیلات مالی صندوق نوآوری و شکوفایی برای تحقق مواردی نظیر: گسترش شرکت دانش‌بنیان، انبوه‌سازی محصول، ایجاد و توسعه بازار، انتقال فناوری‌های مورد نیاز و موارد مشابه
- ب-۳. بهره‌مندی از امکان جذب دانش‌آموختگان برتر مشمول جایزه شهید تهرانی مقدم در شرکت تأسیس شده (مطابق مقررات بنیاد)
- ب-۴. بهره‌مندی از تسهیلات نظام وظیفه تخصصی دانش‌آموختگان برتر فناوری برای مستخدمان شرکت تأسیس شده (مطابق مقررات بنیاد)
- ب-۵. لحاظ امتیاز در آیین‌نامه «پشتیبانی از فعالیت‌های علمی و فرهنگی دانشجویان مستعد تحصیلی کشور»^۲ برای مخترع

۱. موضوع اصلاحیه هیئت‌امنای بنیاد ملی نخبگان در تاریخ ۱۳۹۵/۴/۹.

۲. حسب مصوبه هیئت‌امنای بنیاد ملی نخبگان در تاریخ ۱۳۹۷/۵/۱۰، نام آیین‌نامه تغییر یافته است.

ب-۶. لحاظ امتیاز در آیین نامه «شناسایی و پشتیبانی از دانش آموختگان برتر دانشگاهی» برای مخترع
ب-۷. اعطای تسهیلات فرهنگی - رفاهی به مخترع

ماده ۷: تعداد برگزیدگان و میزان تسهیلات

تعداد اختراعاتی که برگزیده در هر یک از سطوح سه گانه و میزان تسهیلات مادی مورد نیاز برای توانمندی هر دسته به طور سالیانه از سوی رئیس بنیاد تعیین می شود.

تبصره ۱: اعطای تسهیلات به مخترع (مخترعان)، مطابق ثبت رسمی اختراع، تعلق می یابد.

تبصره ۲: برگزیدگان این آیین نامه در مدت زمان سه سال پس از برگزیده شدن، برای آغاز بهره مندی از پشتیبانی های این آیین نامه فرصت دارند.

ماده ۸: اجرا و نظارت

داوری هر یک از سطوح اختراعاتی و فرایند اجرایی آیین نامه، مطابق شیوه نامه ای است که به تصویب رئیس بنیاد می رسد و بنیاد موظف است ضمن نظارت بر اجرای صحیح آیین نامه، هر ساله گزارشی از عملکرد آیین نامه را به هیئت امناء ارائه کند.

ماده ۹: تصویب و اجرا

این آیین نامه مشتمل بر یک مقدمه، نه ماده و شش تبصره در تاریخ ۱۳۹۳/۴/۴ و نسخه اصلاح شده آن در تاریخ ۱۳۹۵/۳/۲۶ به تصویب کمیسیون دائمی و مطابق مصوبه جلسه پنجم هیئت امناء (تبصره ۱ ماده ۳ آیین نامه کمیسیون دائمی)، در تاریخ ۱۳۹۵/۴/۹ به تصویب هیئت امنای بنیاد ملی نخبگان رسید و از تاریخ تصویب لازم الاجراست.

سورنا ستاری

معاون علمی و فناوری رئیس جمهوری

و رئیس بنیاد ملی نخبگان